

Toimintakykytiedon hyödyntämisen toiminnallinen määrittely

VAATIMUKSET

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Institutet för hälsa och välfärd
Finnish Institute for Health and Welfare
PL / PB / P.O. Box 30 • FI-00271 Helsinki, Finland
Puh/tel +358 29 524 6000
www.thl.fi

Sisällys

1. Toimintakyky merkintään liittyvät linjaukset.....	2
2. Tietosisällöt.....	4
3. Tietojärjestelmien käyttötapaukset ja toiminnalliset vaatimukset.....	5
3.1 Käyttötapaukset.....	5
3.2 Toiminnalliset vaatimukset	6

VANHENTUNUT

1. Toimintakykymerkintään liittyvät linjaukset

Tässä dokumentissa kuvatut asiakas- ja potilastietojärjestelmiä koskevat toimintakykytiedon merkintöihin liittyvät vaatimukset ja -linjaukset tarkentavat Kanta-palvelujen yleistä määrittelyä. Linjaukset (ks. taulukko 2) ovat perusteena käyttötapauksille ja vaatimuksille (ks. luku 3.2).

Asiakastiedon arkistoon ja potilastiedon arkistoon (myöhemmin Kanta-arkisto) tietoja tuottavan ja arkistosta tietoja hakevan asiakas- tai potilastietojärjestelmän tulee noudattaa profiilinsa mukaisia ja voimassa olevia kansallisia Kanta-palveluihin liittyviä määrittelyjä, jotka koskevat esimerkiksi merkinnän tekemistä, asiakirjan muodostamista ja hakemista Kanta-arkistosta. Tämä määrittely ei aiheuta päivitystarpeita Kanta-arkistoon liittyvien järjestelmien vähimmäisvaatimusprofiileihin. Erillistä toimintakykyyn liittyvää profiilia ei määritellä. Keskeiset kansalliset määräykset ja määrittelydokumentit on kuvattu Taulukossa 1.

Taulukko 1. Toimintakykytiedon toteutuksen kannalta keskeiset noudatettavat kansalliset määräykset ja määrittelyt
THL Määräys 1/2015: A-luokkaan kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien olennaiset tietoturva-vaatimukset Liite 1. Tietoturva-vaatimukset A-luokkaan kuuluville järjestelmille ja järjestelmien käyttöympäristöille
THL Määräys 02/2016: Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien olennaisista toiminnallisista vaatimuksista Liite 1. Määräyksen perustelut ja soveltaminen Liite 2. Olennaisten toiminnallisten vaatimusten luokitus Liite 3b. Kanta-arkistoon liittyvien järjestelmien vähimmäisvaatimusprofiilit Liite 3c: Profiilit: Potilastiedon arkiston profiilit Liite 3d: Profiilit: Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston profiilit
THL Määräys 1/2017: Määräys käyttöoikeuksien määrittelyn perusteista sosiaalihuollon asiakastietoihin (pdf 727 kt)
Potilastiedon arkisto: rajapintakäyttötapaukset arkiston ja liittyvän järjestelmän välillä
Potilastiedon arkiston toiminnalliset vaatimukset sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmille, 2018
Potilastiedon arkiston Kertomus ja lomakkeet (CDA R2)
Sosiaalihuollon metatietomalli
Sosiaalihuollon rajapintakäyttötapaukset
Sosiaalihuollon ratkaisuarkkitehtuuri, tiedonhallinnan tukiprosessit v2.1
Vaatimukset asiakastietoja käsitteleville järjestelmille, v3.0
Terveydenhuollon rakenteisen kirjaamisen opas Osa I, v 2018
Toimintakykytiedon rakenteisen kirjaamisen opas

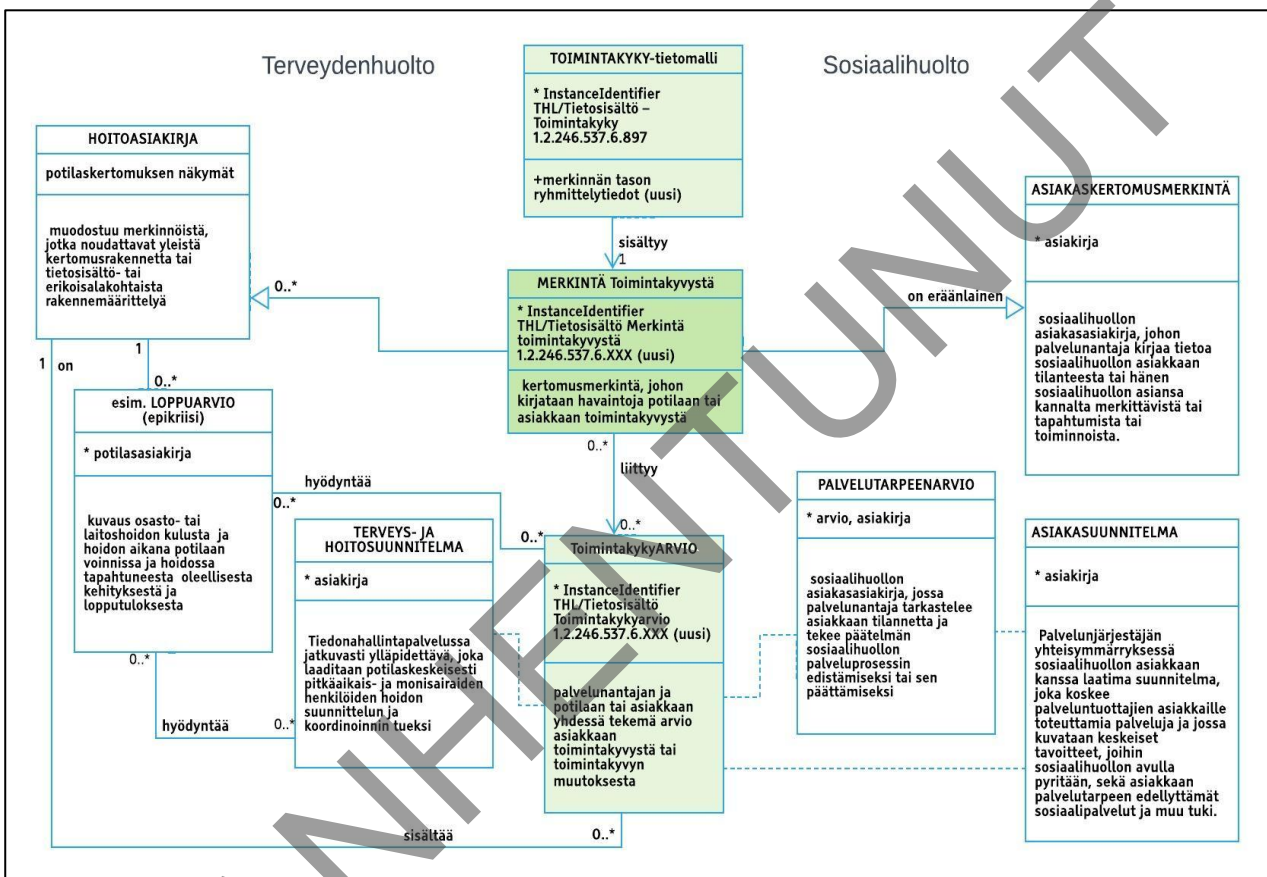
Taulukko 2. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmiä koskevat linjaukset	TH	SH
Linjaus 1: Merkinnät toimintakyvystä tallennetaan terveydenhuollossa Toimintakyky otsikon alle.	x	
Linjaus 2: THL/Tietosisältö Merkintä toimintakyvystä ja THL/Tietosisältö Toimintakykyarvio rakennetta käytetään potilaan tai asiakkaan toimintakyvystä tehtävien havaintojen kirjaamiseen.	x	x
Linjaus 3: Toimintakykymerkintä ja –arvio on tietojärjestelmien Kanta-arkistosta haettavissa oleva rakenteinen tai näyttömuotoinen tieto.	x	x
Linjaus 4: Toimintakyvystä tehtävän merkinnän ja arvion tietosisältö on sama sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmissä.	x	x
Linjaus 5: Merkintä toimintakyvystä on terveydenhuollon potilaskertomusmerkintä. Merkintä voidaan kirjata mille tahansa kertomuksen näkymälle (ks. AR/YDIN – Näkymät). ¹	x	
Linjaus 6: Merkintä toimintakyvystä on sosiaalihuollon asiakaskertomusmerkintä (asiakasasiakirja).		x

VANHENTUNUT

¹ AR/YDIN - Näkymät 1.2.246.537.6.12 <http://91.202.112.142/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=226&versionKey=301>

2. Tietosisällöt

Merkintä toimintakyvystä -tietosisällöt ovat määrittelyn liitteenä 1 (terveydenhuolto) ja 2 (sosiaalihuolto). Toimintakykyarvion tietosisältö on määrittelyn liitteenä 3. Kuvassa 2 on kuvattu Merkinnän toimintakyvystä ja Toimintakykyarvion suhde keskeisiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakirjarakenteisiin.

Kuva 2. Merkintä toimintakyvystä ja toimintakykyarvion suhde joihinkin keskeisiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakirjarakenteisiin.

3. Tietojärjestelmien käyttötapaukset ja toiminnalliset vaatimukset

Tässä luvussa kuvataan toimintakykytiedon käyttötapaukset ja toiminnalliset vaatimukset asiakas- ja potilastietojärjestelmille. Tämän lisäksi asiakas- ja potilastietojärjestelmien tulee noudattaa yleisiä käyttötapauksia ja vaatimuksia.

3.1 Käyttötapaukset

Toimintakykytiedon hyödyntämisen käyttötapaukset noudattavat jo aiemmin kuvattuja asiakas- ja potilastiedon käyttötapauksia. Käyttötapaukset on kuvattu alla luetelluissa dokumenteissa. HUOM! Tarkista aina voimassaoleva versio.

Potilastiedon arkisto - rajapintakäyttötapaukset arkiston ja liittyvän järjestelmän välillä versio 1.0²

- luku 2, Potilastiedon arkiston palvelupyynnöt
- luku 3, Potilastiedon arkiston asiakirjatyytit
- luku 5, Arkistoi hoitoasiakirja
- luku 10, Korvaa hoitoasiakirja
- luku 13, Hae oman rekisterin asiakirjoja
- luku 14, Hae asiakirjoja luovutuksena
- luku 15, Hae asiakirjoja ostopalvelutilanteessa
- luku 20, Alikäyttötapaus: arkistoi asiakirja
- luku 21, Hae tiedot

Sosiaalihuollon ratkaisuarkkitehtuuri, tiedonhallinnan tukiprosessit v.3.0³

Vaatimukset asiakastietoja käsitteleville järjestelmille v.3.1⁴

- Laadi asiakasasiakirja, Kirjaa kertomusta, Arkistoi kertomustapahtuma asiakirjoina
- Korjaa asiakirjaa, Mitätöi asiakirja

Hae asiakirjoja omasta rekisteristä, Hae asiakirjoja toisen rekisteristä, Selaile kertomuksia

---

² <https://www.kanta.fi/jarjestelmakehittajat/potilastiedon-arkisto>

³ <https://thl.fi/documents/920442/2940835/Tiedonhallinnan+tukiprosessit+v3.0.pdf/3c93efc2-32ae-4b2c-9cfb-214fa26ddb5>

⁴ <https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/kanta-palvelut/sosiaalihuollon-kanta-palvelut/tietojarjestelmien-maarittelyt/vaatimukset-tietojarjestelmille>

3.2 Toiminnalliset vaatimukset

Kansallisissa Potilastiedon - ja Asiakastiedon arkiston käyttötapauksissa ja vaatimusmäärittelyssä on kattavasti kuvattu merkinnän ja asiakirjan vaatimukset. Merkinnän toimintakyvystä ja toimintakykyarvion kirjaamisen ja käsittelyn erityiset vaatimukset vaatimukset on kuvattu taulukossa 3.

Taulukko 3 . Merkinnän toimintakyvystä jatoimintakykyarvion toiminnalliset vaatimukset				
ID	Vaatus	Pakollisuus	Lisätietoja	Kohde
TOKY1	Asiakas-tai potilastietojärjestelmän tulee mahdollistaa merkinnän tekeminen sekä toimintakyymittarilla että vapaana tekstinä	P	Terveysthuollossa merkinnän teossa tulee noudattaa potilastiedon arkiston perusmäärittelyä. Sosiaalihuollossa merkinnän teossa tulee noudattaa asiakastiedon arkiston perusmäärittelyä.	Tietoja tallentavat järjestelmät: merkinnän muodostaminen
TOKY2	Toimintakyymittareina tulee käyttää THL:n ylläpitämästä TOIMIA-tietokannasta löytyviä mittareita.	P	Tieto näytetään vähintään näyttömuodossa	Tietoja tallentavat järjestelmät: merkinnän muodostaminen
TOKY3	Asiakas- ja potilastietojärjestelmän tulee toimintakyvystä tehdyn merkinnän yhteydessä aina näyttää tekijän nimi ja ammattinimike.	P	Tieto näytetään sekä rakenteisessa muodossa että näyttömuodossa.	Tietoja tallentavat ja tietoja hyödyntävät järjestelmät: merkinnän muodostaminen ja näyttäminen
TOKY4	Asiakas- ja potilastietojärjestelmän tulee oletuksena tuottaa toimintakyymerkinnän ajankohdaksi merkinnän tallentamisajankohta.	P	Käyttäjän tulee halutessaan pystyä antamaan toimintakyymerkinnälle menneisyydessä sijaitseva ajankohta.	Tietoja tallentavat järjestelmät: merkinnän muodostaminen
TOKY5	Aikaisemmin kirjattuun toimintakyymerkintään on voitava liittää uusi merkintä.	P	Uusi merkintä voi esimerkiksi täydentää aikaisempaa merkintää.	Tietoja tallentavat järjestelmät: merkinnän muodostaminen
TOKY6	Asiakas- tai potilastietojärjestelmän tulee näyttää toimintakykytiedot aikajärjestyksessä, uusimmista toimintakykytiedoista alkaen	P	Palautetuista tiedoista voidaan esim. näyttää esikatseluna muutama rivi ja käyttäjä voi valita, mitä tietoryhmää hän tarkastelee tarkemmin.	Tietoja hyödyntävät järjestelmät: merkinnän näyttäminen
TOKY7	Asiakas- ja potilastietojärjestelmän tulee mahdollistaa toimintakyymerkintöjen suodattaminen ja lajittelu	P	Tietoja tulee voida lajitella ja suodattaa mittarin/luokituksen nimellä tai tunnisteella, kirjaamisajankohdan ja kirjaajan nimen tai ammattinimikkeen perusteella.	Tietoja hyödyntävät järjestelmät: merkinnän näyttäminen